

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:	
Egy évre: Negyedévre	8 korona.
Három évre	12 "
Éves ár: Negyedévre	5 "
Három évre	20 "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyeszeszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Az I. kerületi szabadelvűpárt e hónap 15-én, szombaton este 7 órakor a Bika szálló kisebb éttermében társas-vacsorát rendez, melyre az összes párttagokat meghívja az:

Elnökség.

A szabadelvűpárt második kerületének választmánya e hónap 11-én kedden, azaz ma este fél 8 órakor a Bika szálló éttermében vacsorát rendez, melyre a párt tagjait tisztelettel meghívja az:

Elnökség.

A közművelődés háza.

nov. 11.

Nagyvárad város vagyona aligha ér annyit, mint Debrecené. És lám az a sokszor gunyolt szegény Nagyvárad a polgári önfeláldozás esodás erejével forrásokat fakaszt a sziklából a nemzeti közművelődés nagy folyamának gyarapítására.

Rövid pár esztendő alatt óriási

lendületet vett a város fejlődése. Legutóbb kimondta Nagyvárad törvényhatósági bizottsága, hogy a várost villamos világítással látja el; a városon keresztül, valószínű, hogy nemsokára ki egészen a Püspök- és Félix-fürdőig villamos vasutat épít. Most meg a város tekintélyes, nagy műveltségű férfiai azt az indítványt nyújtották be a városhoz, hogy építsen a közművelődésnek külön palotát.

És a szegény Nagyvárad bizonyosan meg fogja erre szavazni a költségeket és egy-két év múlva állni fog ott a közművelődés háza, melyben városi muzeumot, közkönyvtárt, képtárt lehet elhelyezni s irodalmi, művészeti előadásokat, hangversenyeket, a Szigligetiről elnevezett irodalmi társaságnak pedig felolvasó estéket, índományos gyűléseket lehet majd rendezni.

Vajjon a gazdag Debrecenben ha valaki azt indítványozná, hogy építsünk oltárt a közművelődésnek,

hajlandó volna-e a város megszavazni rá a szükséges költségeket kellő áldozatkészséggel?

Valóban nem merem azt mondani, hogy akik a polgári failletményt két koronával drágábban nem hajlandók fizetni s akik a mai viszonyok közt legfontosabb és művelt városban nélkülözhetlen kultur-tanácsosi állást pusztán takarékossgból eltörlik: nem zudulnának fel az eféle hiábavaló pazarlás ellen.

Pedig aki igazán szíven viseli Debrecen város jövőjét, aki őszintén, önzetlenül szereti hazáját, nemzetét, annak számot kell vetnie azzal, hogy a város kezéből a leg-erősebb fegyvert csavarja ki, ha a haladás útján éppen a közművelődés eszközeitől fosztja meg a várost.

Debrecenben a közművelődési tényezőknél égető szükségük van olyan külön épületre, melyben tevékenységüket kifejthetik.

Valóban siralmas állapot, hogy

Őszi sárban.

A Szabadság számára írta: Jabloncay Kálmán.

Kedves nyájas olvasóim azt gondolják ott a virágos tükörelak mögött, hogy mikor a hideg őszi eső lueskossá, fényessé teszi a sima aszfaltot, hát akkor legfelyebb csak az eső esik, — és tovább nincsen, mert ott a barátságos meleg szobában, a szív gondtalan és megelégedett.

Hej pedig de másként áll a dolog olykor itt a nagy pusztaságon, melynek apróbb tanyái fedett állásai állatokat, és mindenféle embereket fogadnak nem mindig barátságos gyenge védelemben.

Mikor szorul az ember, nem igen keresi, kinek a társasága illik a születéséhez, oda buvik, ahol megfér — és ott aztán becsületesen meg is huza magát.

Sokszor a nagyságos ur jól eső örömmel takarózik be a parádés kocsisának szürével. — Olyan az ilyenkor neki mint a selyem paplan. Otthon a kastélyban undorodna tőle, ráfogná, hogy tisztátalan.

A nagysága is köszönettel huza magára az izzadt lópokrócokat — pedig megszagositva . . . Hja a szükség törvényt

ront a ki válogat, azt felkeresi a válogatott fogvacogás ebben a kuruc őszi hidegben.

Nézzük csak, az aradványi állásba mit csinál az a sok beszorult utas.

Három napóta úgy ömlik az eső, mintha csak éppen az aradvány felett lenne az égnek vízlevezető csatornája.

Csupa luesok a háztető, de luesok a behordott alom is, mert az állás nádfedele harmineháromlyukon folyik, csepeg.

A debreceni szabadságra siet Hadház, Sámson, Hugyalj, Bököny, Bogát községek számottevő polgársága.

Száz szekér, ötzázlól mondja a réz-orru kocsmáros, a ki be nem fér, maradjon kint.

Kellemes vigasztalás . . . mikor az állás előtt usztató van.

A bökönyi orosz-ráfnélküli fatengelyes szekeren uszik a sártenger felett. A két kis macskaló úgy el tud kocogni, mint egy ezerforintos paripa. A napraforgó olajas muszka a szürke guba alól mosolygja a vad időt, megszokta: több nyomorúsággal is meglátogatta már őt az lsten.

A hadházi torzsás két ökörrel bal-lag az iszapos uton. Magára huza a negyven krajcáros gyékényt, és csepet

se bánja akárhogy szüretelnek az égben.

A kolompárhasu sámsomi paraszt még jobban mosolyog . . . ez a nép szereti az erőt, mert pózza hátú szántó-földjei csak is akkor teremnek, ha untalan hull az égi áldás . . .

Csak a harangodi árendás, a balfülű zsidó, az van iszonyu bajban.

Egy Julius Cézár korabeli teknőhintóba utazik. Huzza azt jól táplált négy igás ló.

A kopott bőru, járműnek nevezett alkotmány, úgy elbugdácsol a feneketlen kátyukban, mint az utat kereső patak a szikla törmelék között.

A kocsiból vékony visitás hallatszik ki. Ez a tekintetes asszony hangja.

— Hallja magaszamár! (ez a kocsinak szól) Vigyázzon mert rögtön elesapom, maga barom!

A kocsis mosolyog és bizonyosan azt gondolja: hiszen épen most kéne!

A tekintetes ur hidegvérűen szívja portorikó szivarját; nem szól egy szót sem.

A zsidó mikor hallgat, akkor leg-többet beszél.

Félszemével rátekin az ideges mozgó nagyságára . . . Ez meg azt je-jenti, hogy:

Orosházi házikenyér sütőde. Sütőde: Piacz utca 79.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy sütődünket megnagyobbítva még több kemenczét állituuk fel, a melyek jövő hét végén elkészülnek, a mikor a házhoz hordást is megkezdjük.

Fő elárusítás: Simonffy-utca 2. Városi bérház a, husárucsarnokkal szemben.

a jövő héten műkiállítás nyílik meg és a hetvenötezer lakosu gazdag Debrecenben szégyen szemre a városházán, hivatalok kilakosításával tudunk csak száz-százötven képet kiállítani. Szégyenletes, hogy itt se városi muzeumnak helye nincs, se hangversenyeket, irodalmi, tudományos előadásokat másutt mint egy vendéglő tánctermében rendezni nem lehet.

Ideje, hogy ez a középkori állapot mielőbb megszűnjék.

Debrecennek van rá módja, van hozzá érkeke, kell akaratának is lenni, hogy a közművelődés céljaira külön házat avasson a nemzeti közérdek legdrágább kincseinek templomává.

Ne nézze a város értelmisége összetett kézzel, hogy az idő elszálljon Debrecen fölött s míg más városok versengve teszik le áldozatukat a közművelődés oltárára, mi csupán azon töprengjünk, vajjon a Hortobágy Debrecen városáé vagy pedig a jószágtartó gazdaközön-ségé?

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 10.

Nehezen gyűltek ma össze a képviselők. Még a szélsőbalon is csak két obstrukciós kuruc üldögélt. Bakonyi Samu, aki beszédére készült és Kubik Béla, a ki valami jelentést tett az elnöknek, mire Apponyi Albert hozzámment, a nagy közbeiktató mellé ült és vele hosszabban tárgyalt. Csakhamar kiderült, hogy Ku-

— Ugyan ne beszélj már!

Végre oda érkeznek az álláshoz.

Tömve van, még a télre beköltözött legyek is kiszorultak.

Az új tekintetes ur bátor akar lenni. Leszáll a kocsiból, mindjárt a harisnya száráig a sülyed.

— Csiga vér! gondolja és becsolnakázik az állás eresze alá.

— Emberek! Kiáltja, egy kis helyet a kocsimnak, itt van a feleségem is...

Rá sem hederit senki.

— Atyafiak! huzódjanak, a kocsimnak be kell jönni.

Még nagyobb erővel nem hederitene rá. A tekintetes ur szemmel láthatóan észreveszi a mellőzést.

Nem hőkken meg; még csak meg sem haragszik.

Vissza csolnakázik a názáratbeli hintóhoz.

— Na, mi lesz Jakab? még sem megyünk az állás alá? Kérdi a türelmetlen nagysága.

A tekintetes Jakab nem szólt semmit; a balszemével egyet hunyorit és hallgat.

Bent az állásban mindég hangosabb lesz a zsbaj... az ablakokon néhány kíváncsi kacagva nézi, hogyan bukdácsol rozoga hintón őszi sárban, esőben Debrecen felé...

bik nagy dolgokkal terhelt szívében hordja Nessi Pál ügyét. Erről más helyen bővebben foglalkozunk. Ha csak azt jegyezzük meg, hogy az elnöki elintézés általános megnyugovást keltett.

Bakonyi Samu volt aztán ma az indennitás első szónoka. Nagy Ferencel polemizált, de bizony kevés érdeklődés mellett. Pár hivatást is inkább a Nessi-ügy érdekelte és a folyosón tanyáztak. A kurucok erősen fenyegetőztek, hogy így, meg úgy, csak okoskodjék a katonaság megobstruálnak mindent.

Azonban úgy tudjuk, hogy az indennitást magát befejezik e héten, legfeljebb 8—10 napig tart még a tárgyalás és a függetlenségi a katonai javaslatokra tartják fenn hancé erejüket.

Az ülés egyébként mingvégig élénk és mozgalmas volt.

A karzaton nagy feltűnést keltett egy rendkívül szép francia hölgy, a ki mellett rögvést feltűnt gróf Zichy Jenő alakja. Meg is rohanták aztán és ostromolták: kiesoda, miesoda, honnan jött? Zichy igen diszkréten válaszolt.

Részletes tudósításunk itt következik.

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sámor, Darány Ignác és Láng Lajos.

A jegyzőkönyv hitelesítése után

Elnök bemutatja a csongrádi választókerület ügyében kiküldött bizottság jelentését, amelyet a pénteki ülés napirendjére tűz ki. Ugyanekkor dönt a képviselőház a tápéi kerület választójogának felfüggesztése tárgyában is.

Nessi Pál idézése.

Kubik Béla a napirend előtt felszólalva, előadja, hogy Nessi Pált annak ellenére, hogy a képviselőház ügyét a mentelmi bizottságnak adta ki, a katonai parancsnokság e hó 13-ára megidézte.

Justh Gyula: Nem kell elmennie!

Kubik: A katonaság nem törődik a képviselőházzal, semmiféle alkotmányjogi dologgal, állam az államban és fumiálva minden intézkedést, azt hiszi, azt teheti, amit akar. (Nagy zaj a szélbalon.) Ok intézkednek a nélkül, hogy a képviselőház szuverenitása őket irritálná. Ok egyszerűen terrorizálni akarják a katonaképviselőket, s most egyszerűen kérdést intéz az elnökséghez, hogy tette-e, vagy szándékozik-e tenni olyan intézkedést, hogy a katonaság Nessi ügyét ha adéktalanul megszüntesse? (Zajos helyeslés a szélbalon.) A képviselőház egy percig sem engedheti meg, hogy egy ki nem adott képviselő felett itélkezhesse-nek. (Élénk helyeslés.)

Elnök: Kétségtelen, hogy addig, a míg a mentelmi bizottság nem tárgyalja Nessi Pál ügyét, semminemű eljárásnak helye nincs. (Élénk helyeslés.) Mindaddig, a míg a képviselőház határozatot nem hoz, az ellene való eljárást folytatni nem lehet. Azonban talán az elnökség hibájából a katonai parancsnokság a képviselőház határozatáról még eddig hivatalosan értesítve nincs és nem köteles semmiféle hatóság hivatalos eljárást külön értesítés nélkül követni, vagy megszüntetni. A mai napon tehát hivatalosan fogja értesíteni a parancsnokságot arról, hogy a képviselőház Nessi ügyét a mentelmi bizottsághoz utasította. (Élénk helyeslés.) Addig pedig Nessi képviselő-

nek nem szabad az idézésre sem ott megjelennie. (Élénk helyeslés.) Ezzel a napirend előtti ügy el van intézve.

Az indennitás.

Bakonyi Samu: A jobboldal első szónoka Nagy Ferenc az ellenzékiekkel polemizálva, Széll Kálmán és a kormány érdemeit sorolta fel. Ő ezekről nem tud semmit. A kuriai biráskodás nem vált be. Az inkompatibilitási törvényt csak felében hozták meg. A főrendiházra még mindig nem terjesztették ki. Ellenben a kormány minden hazafias ünneptől, mint a Kossuth ünneptől is távol maradt és Kossuth érdemeit a miniszterelnök megnyesni próbálta.

A nagy hozsánnával fogadott Széll Kálmán belevitte a többséget abba a fel-fogásba, hogy nincsen olyan jogfenn-tartási törvény, amelynek alapján a nemzet vissza nyeri az önálló vámterület felállításának jogát. A rossz gazdasági kiegyezés szülő oka a nép nyomorult helyzetének és az ország gazdasági állapótában észlelhető hanyatlás és sülyedésnek. A katonai javaslatokra áttérve kijelenti, hogy ezek a javaslatok nem enyhítő intézkedéseket tartalmaznak, hanem ellenkezőleg a nép jogait csontkítják. E javaslatok óriási teherrel emelik a nép adózási képességét. E javaslatok ellen épen ezért a legnagyobb ellenállást fejtik ki. Visszatérve a kiegyezésre, Kossuth Ferencnek ad igazat és az önálló vámterület felállításának jogát és kötelességét rója a kormányra.

(Az elnöki széklet Talián Béla foglalja el.)

Kifogásolja, hogy a kormány még a mai napig sem törölte el az olasz borbávklauszulát.

Hosszasabban fejtegeti, hogy a mai rendszer semmiben sem különbözik a régi rendszertől és ennek a rendszernek megbuktatására mindent elfognak követni. Ok nem személyek, hanem elvek ellen harcolnak. És ez lesz az oka annak, ha a jövőben még nagyobb ellenállást fog-nak kifejteni, hogy ezt a rendszert megbuktassák. (Tetszés a szélsőbalon.)

Rátér Nagy Ferenc ama kijelentésére, hogy a dinasztia érdeke a nemzet megerősödése, azt jegyzi meg, hogy a történelem az ellenkezőt bizonyítja. A bécsi politika mindig arra törekedett, hogy e nemzet meggyengüljön és erejét veszítse.

Azt a jelszót, hogy pro patria et libertates, a dinasztianak is követni kell. Az indennitást nem szavazza meg, mert e szó büntetlenséget jelent és a kormánynak büntetlenségét biztosítani nem akarja. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Apponyi elnök a napirend folytatása előtt kijelenti, hogy a Nessi Pál ügyében a hivatalos értesítést a képviselőház határozatáról nem a parancsnokságuak küldi el, hanem a honvédelmi miniszternek, mint felettes hatóságnak adja át. (Általános helyeslés.)

Az indennitás következett újból.

Sebess Dénes a kormány elleni bizalmatlanságból az indennitást nem szavazza meg. A nemzetiségi kérdéstről szólva, a román izgatás meggátlását kívánja. A szászokat meg kell menteni a románok által való elnyeléstől, mert a szászág gazdaságilag értékes faj.

Horvát Gyula szól ezután. Ő sem fogadja el az indennitási javaslatot.

A vitát holnap folytatják.

Nessi Pál ügye.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 11.

A képviselőházban tegnap ismét igen élénken foglalkoztatta a folyosót a Nessi Pál ügye. Nessi Pál képviselő ugyanis idézést kapott a becsületbirósági választmánytól, mely 13-ára hívta meg ügye tárgyalására.

Ez aztán napirend előtti felszólalás tárgya is volt, a melyről más helyen — országgyűlési tudósításunkban szólunk. Itt közöljük azt a katonai idézést, a melyet Nessinek küldtek:

M. kir. 72. honvédegyalogdandár becsületügyi választmánya.

273 nov. 8.
b. ü. v.

Tek. Dr. Nessi Pál sz. k. v. m. kir. honvédhadnagy urnak.

Felhivom hadnagy urat, hogy kihallgatása végett f. hó 13-án d. e. 8 órakor a Ferenc József honvédegyalogysági laktanyában (Üllői-ut végén) jelenjen meg.

Ezen parancsomról szóló átvételi elismervénye aláírva ide azonnal betérjesztendő.

Matyasovszky alezredes, a becsületügyi választmány elnöke.

Az idézésre Nessi Pál a képviselőház mai határozata után válaszolt, a melyben hivatkozva a képviselőház határozatára, értesítette a választmányt, hogy az idézésen meg nem jelenhetik.

Nessi kijelentette a folyosón többek előtt, hogy őt senki Kolozsvárt tetteleg nem bántalmazta és ha a katonai választmány eljár ellene, csupán a Gotterhalte miatt vonhatja kérdőre.

Az újabb fordulat élénken foglalkoztatta a képviselőket, akik a katonaság kiképzéséről, az ott divó eljárásokról igen éles kritikát gyakoroltak.

Az ügy folytatása és befejezése elé mindenki nagy érdeklődéssel tekint.

Vármegyei közigazgatás.

(A közigazgatási bizottság ülése.)

— nov. 11.

Hajduvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt s folytatólagosan délután is ülést tartott Puky Gyula főispán elnöklet alatt, melyen a vármegye múlt, október havi közigazgatási életére vonatkozó jelentésüket terjesztették be az egyes szakeladók.

A jobbára minden megjegyzés és változtatás nélkül tudomásul vett jelentésekből itt közöljük a főbb adatokat.

(Alispáni jelentés.)

Rásó Gyula alispán jelentése szerint a közbiztonsági viszonyok az elmúlt hóban jók voltak s figyelemre méltó módon nem zavartattak meg.

Ragadós fertőző állati betegségek az elmúlt hó folyamán bejelentve nem lettek, a H.-Szoboszló városban uralkodott sertésvész megszűnt a város a zár alól feloldatott.

Ferenczy Elek nyugalmazott főszolgabíró fegyelmi ügyében a közigaz-

gatási bizottság fegyelmi választmánya által hozott beszüntető határozat ellen felebbezést adtak be, az jogerőre nem emelkedhetett.

A vármegyei házipénztárnál váratlan pénztárvizsgálat tartatott, de ott mindent a legnagyobb rendben találtak.

(Egészségügy.)

Losonczy Álmós t. főorvos jelentése szerint a múlt hónapban a megye területén a közegészségügyi viszonyok kedvezőtlenek, rosszabbak voltak, mint szeptember hónapban.

A halálokok kimutatásánál a legtöbb haláleset tüdőlob, tüdőgümőkór következtében találtattott.

Roncsoló toroklob H.-Szoboszlón és Tetétlenen fordult elő; a vörheny Hajdunánáson járványos színezetet vett fel, ezenkívül négy más községben szórványosan fordult elő. Az összes vörheny megbetegedések száma 57, tehát igen tekintélyes szám. Ezek közül 6 már meghalt, 39 ápolás alatt van, a többi meggyógyult.

Pusztított a kanyaró is Hajdudorogon, ahol 137 gyermek betegedett meg, ezenkívül 53 gyermekben észleltetett Hajduböszörményben. Az összes kanyaró betegek száma a megyében 191 volt, d. csak 2 halálesettel. 144 gyermek gyógyult. Hókhurut 4 községben 31 gyereken észleltetett, 28 gyógyult 3 elhalt.

Hasi hagymáz 4 községben pusztított 32 egyénen, ezek közül 4 elhalt.

Réndkívüli haláleset baleset folytán 3, öngyilkosság miatt 4, összesen 7 esetben fordult elő.

(Élet és halál.)

Hajdumegyében az elmúlt október hónapban született 575 gyerek, kik közül 19 halva született. Elhalt 392 egyén s így a születések csak 164 esetben múlták felül a halálozásokat.

(Tanügy.)

H.-Böszörményben a nagyszámú tanügyi tankötelesek részére egy községi clemi iskola felállítása iránt folyamodott. A képviselő testület azonban az iskola felállítását nem látta szükségesnek.

E határozattal szemben Csánky Viktor kir. tanfelügyelő az iskola létesítését kívánatosnak tartja s ezért minden képpen oda kíván hatni, hogy a város köteleztessék az iskola felállítására.

H.-Dorogon a kanyaró járvány miatt az összes iskolákat bizonytalan időre be kellett zárni.

A lefolyt hóban egyebekben a tanterületben 6 leánynak adott a tanfelügyelő engedélyt, hogy állandó gyermekmenhely vezetőnői vizsgát tegyen. A vizsgálat Debrecenben meg is tartatott s a vizsgázók közül 2 jeles 2 jó és 2 elégséges osztályzattal képesített.

Ágról-ágra.

Alkalmi apróságok.

Szegény Brieux.

— Jelenet. —

Brieux mester, a ki két év alatt három milliót szerzett a darabjaival, egy francia újságban tudomásul adja, hogy megunta a „sikertelenségeket” és földmives lesz.

Brieux: Kedves mester, elhoztam a legújabb darabomat.

A kiadó: Köszönöm.

Brieux: Köszöni? Ezt nem értem. Más-

kor, ha darabot hoztam, hát leborult előttem, vagy megcsókolta a kezemet, vagy a hajamat és így szólt: Jenő! maga nélkül oly sötét az éjszaka, vagy pedig: Csak egy Brieux van a világon... Ma pedig röviden azt mondja: köszönöm. Miért e hidegség?

A kiadó: Itt az ideje, hogy elmondjam. Mindenekelőtt engedje meg, hogy röviden elhettelen számárnak nevezem.

Brieux: Kegyed elkényeztet.

A kiadó: Ne szakítson félbe, Én kiadok Tolstojt, Sienkieviet, D'Annunziót, Gorkij-t és magát.

Brieux: És?

A kiadó: És mindegyik jobban gondol a hirnévre, mint maga. Itt van Tolsztoj...

Brieux: Hol?

A kiadó: Ha még egy viccet mond!... Itt van Tolsztoj. Két éve mezitláb jár, füvet eszik és tigrisekkel vacsorázik. Vagy Zola! Zola részt vett a Dreyfus-féle fölkelésben és elárvezette minden butorát. Lásza, ez jó stikli volt. De mit csinált maya?

Brieux (félénken): A böleső... A métely...

A kiadó: Maga csacsi! Ki törődik ma a darabokkal? Ma szenzáció kell. Kompromittáljon valakit, mint D'Annunzió, vagy járjon hadonfővel, vagy mezitláb. Készíttessen magának falábakat, vagy fakezeket. Huzassa ki az összes fogait, vagy a füleit. Vagy csináljon ugy, mint Gorkij! Tudja, hogy csinált Gorkij?

Brieux: Nem!

A kiadó: Gorkij először világgá hirdette, hogy napszámos volt, azután, hogy kikötőmunkás, végül azt, hogy mellbeteg és a sir szélén áll.

Brieux: Milyen nyomorult kicsiny vagyok ezekhez képest. (Könnyezik.) Milyen nyomorult.

A kiadó: Azért ne sirjon, majd csak kitalálok maga számára is valamit. (Még simogatja.) Magáról majd kisírtjuk, hogy elmegy földmivesnek. Jó?

(Brieux megigazítja a monokliját és könyved mosolylyal elmegy — földmivesnek.)

Nád.

Rovás írás a kaszinóban.

Eötvös meg a drága mivű asztal.

Az Eötvös vacsora után egy nagy társaság, élén a nagy vajdával, felvonult a kaszinóba. Körülülték az öreg urat, s áhitattal hallgatták páratlanul érdekes, zamatos, igazi magyaros előadását. A vajda elemében volt. Ajkáról csak úgy ömlött a gyöngybeszéd, s lelkéből fakadó, közvetlen előadásával magával ragadta hallgatóságát, egy rég elmúlt, tiszta világba.

Egyszer csak a rovás írásra került a beszéd sora. Az öreg ur belemélyedt a rovás írás magyarázásába. Hallgatták, hallgatták, de meglátszott az arcokon, hogy az elmélet alapján nem tudnak tisztába jönni a rovás írás dolgával. — Észre vette az öreg vajda is, s megszólalt.

— No, várjanak. Mindjárt megmutatom a rovás írást a maga valóságában.

Evvel a zsebébe nyult és nyugodtan nyitotta ki a bicskáját.

Gróf Csáky Adorján, a kaszinó szeretetreméltó, ügyes gazdája, ki valóságos

Aczél Béla kezével igyekszik fényessé és kellemessé tenni a kaszinót, — halálra sápadt. Az öreg ur előtt egy 600 pengős asztal állott, valóságos kis műremek.

— Tehát — folytatta a vajda — már mondtam, hogy a rovás írásban az írásjegyek nem betűket, hanem szavakat, sőt egész fogalmakat jelentenek. Például ez a kétágu jel, — s bicskájával két vágást mért a szerencsétlen asztalra — nemcsak oroszánt, hanem közvetve bátorságot is jelent.

— Bátorság! bátorság! — sugták a maliciózus kaszinói tagok gróf Csáky fölébe, ki félaléltan bámult szeretett asztalára.

— Ez a keresztezett jel fájdalmat gyászt, szomorúságot jelent.

— Nekem is, — sóhajtotta gróf Csáky, s letörve süppedt bele egy karosszékrebe.

— Ez a kör alakú jel, — szólt a vajda s erőteljesen megforgatta kését az asztalon — halált jelent.

— Ha még öt percig kell nézmem ezt a gyilkosságot, én is belehalok, — sóhajtott gróf Csáky, s könyvelt szemekkel vonult ki a teremből.

A hallgatóság nagy része észrevette a kedves gazda vértanúságát, s nem tudtak hova lenni a jókedvtől. Eötvös pedig el nem bírta gondolni, miért oly mulatságos a rovás írás? Vigasztalja gróf Csákyt az, hogy e remek kis asztal egyáltalában nem vesztett azzal, hogy magán hordja Eötvös Károlynak, az arany-száju magyarnak kezényomát.

il.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Nov. 13. D. u. 3 és fél órakor. A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

Nov. 15. Este 7 órakor az I. ker. szabadelvű párt vacsorája a Bikában.

Nov. 17. A Csokonai-kör Csokonai-ünnep a Bikában.

Nov. 19. Este 8 órakor a műpártoló egyesület lakomája az Angolkirálynőben.

Nov. 19. Képképzőművészeti Társulat megnyitása a városházán.

Nov. 19. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlése.

Dec. 20. A Székely Bazar megnyitása.

A debreceni műkiállítás.

— nov. 11.

A budapesti Képzőművészeti Társulat szép hirdető papirosára nyomtatva már minden utca sarkán olvasható a debreceni Műpártoló-Egyesület h ir ad á s a

arról a nevezetes művészeti eseményről, hogy november 19-én délután megnyílik az Egyesület első műkiállítása.

A fővárosban a bejelentéseket fényes eredménnyel zárták le. Kiváló, elsőrendű művészek 120 képet és 12 szobrot jelentettek be a debreceni kiállításra. Ehhez járul a helybeliek gyűjteménye, úgy, hogy a kiállításon mintegy 170 alkotást mutatnak be.

Dr. Csikos Sándor és Bakos Tibor nagy buzgósággal és ügyszeretettel készítik elő a kiállítás sikerét és lelkesen fáradoznak abban, hogy a közönség ritka nemes gyönyörűségben részesüljön ezuttal és műérzékét fejleszthesse,

A műpártoló egyesület a kiállítás megnyitására meghívja *Wlassics Gyula* minisztert is, akihez *Puky Gyula* elnök aláírásával holnap megy föl a meghívó levél. Meghívják továbbá a Képzőművészeti Társulatot, a Nemzeti Szalont, az Otthon írók és hírlapírók körét, a Budapesti Ujságírók egyesületét, valamint a jelesebb művészeket, műbarátokat és műbírákat.

A vendégek egyrésze nov. 19-én délben, más része este a gyársvonattal érkezik Debrecenbe.

A kiállítást ünnepiesen *Puky Gyula* főispán fogja megnyitni hosszabb alkalmi beszéddel, melylyel kiemeli a művészi izlés fejlődésének, a műpártolásnak nemzeti és közművelődési fontosságát.

A megnyitás estélyén, nov. 19-én este 8 órakor ünnepi lakoma lesz a vendégek és művészek tiszteletére az Angol Királynőben.

* **A szabadelvűpárt vacsorája.** A debreceni szabadelvűpárt második kerületének választmánya ma este párt vacsorát tart, amelyen részt fog venni *Puky Gyula* főispán is. A pártvacsera a *Bika* szálló éttermében lesz.

* **A Csokonai-Kör** felolvasó estélyének nov. 17-diki műsorából egy szám még üres. Hát a *Biró* Lajos ausztráliai utazó tudós hazánkfától nyert ígéretet miért nem kéri beváltani a kör agilis titkára? Avagy ez csak olyan hirtelen felbuzdulás volt? Hiszen a budapestiek már hetek óta élvezik e derék magyar ember tudományos felolvasásait és csak Debrecen, mely legelőbb hívta meg, nem juthat hozzá!?

* **A savóskuti hajtóvadászat eredménye.** A vadásztársulat elnöke, *Orosz Sándor* főszoigabíró által több ízben közzétett meghívásnak megvolt az eredménye. A vasárnap délelőtt tartott savóskuti hajtóvadásatra oly nagy számban jelentek meg a társulat tagjai, a milyen

számmal az idén még egyszer sem gyűltek egybe. A vadászat eredménye közepes. Nagyon sok őz került a hajtásba, de minthogy csak a bakok lövése volt megengedve, csak háromat ejtettek el. Terítékre került még 5 róka és 42 nyul. A vadászat gyönyörű időben, reggel 9 órától d. u. 3 óráig tartott.

* **A joghallgatók Segítő Egyesületének** 1902. nov. 9-én tartott felolvasó estélyéről felvett pénztári kimutatás szerint az összes bevétel 752 kor. volt. — Ebből a tiszta jövedelem 372 korona, melynek fele a Segítő Egyesület alapjához lesz csatolva, felét pedig a megalakítandó Joghallgatók körének első alap tőkéként takarékpénztárba helyezik. A felolvasó estélyen felülfizettek: *Eötvös Károly* 20 kor. *Olay Lajos* és gróf. *Zettvitz* ezredes 10—10 kor. *Dr. Márk Endre*, *Bartha Béla* és *Reichmann Armin* 7—7 kor. *Csiky Lajos*, *Tóth Aurél* és *Miskóley Nándor* 3—3 kor. *Kovács Gábor*, *Sárváry Gyula* és *Tóby József* 2—2 koronát, kiknek ez uton is köszönetet mond a rendezőség.

* **Katonai felülvizsgálat.** E hónap 13-án *Puky Gyula* elnöklésével a *Korona* szálló nagytermében katonai felülvizsgálat lesz, a melyen a katonaságnál időközben szolgálatraképtelen katonákat fogják felülvizsgálatra boesájtani.

* **Halálozások.** A tegnapi napon következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: *Szabó József* ev. ref. 6 éves, *Gerberger Dávidné* izr. 36 éves, *Wertheimer Jakab* izr. 40 éves, *Gombácsi Mária* ev. ref. 6 éves, *Kaszás István* ev. ref. 6 napos, *Arany Barnabás* ev. ref. 2 napos, *Brissa Ilona* róm. kath. 4 éves, *Nagy János* ev. ref. 76 éves, *Vértesi Zsuzsanna* róm. kath. 3 éves, *Fuchs Ferenc* róm. kath. 2 éves és *Orosz József* ev. ref. 4 napos.

* **Katona-temetés.** Tegnap délután fél három órakor kísérték örök nyugalomra *Stefán Béla* m. kir. honvédszázados bajtársai nagy katonai pompával. A fiatal, 33 éves embert májbaja vitte a sirba s itt halt meg a debreceni honvédkórházban. A koporsót diszörség vette körül, a helybeli honvédtisztikar teljes számban megjelent a temetésen, élén *Kaffka Ignác* tábornokkal, az elhunyt százados állomáshelyéről, *Nagy-Károlyból* pedig tiszti küldöttséggel képviseltette magát a zászlóalj.

* **Új segédjegyző.** A *Seres Gyula* halálával megüresedett tiszta-csegei segédjegyzői állást betöltötték. Segédjegyző lett *Pongrácz Géza* városi írnok, ki eddig a rendörség bünygyi osztályához volt beosztva.

* **A jeruzsálemi tudós felolvasása.** Érdekfeszítő felolvasást tartott vasárnap este *Roceách Eleázán* jeruzsálemi tudós a helybeli zsidó iskola tanácstermében. A felolvasásra megjelent *Reichmann Armin* hitközségi elnök élén a képviselőtestület, a tantestület és a hitközség előkelősége.

Új műterem! Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására adni, hogy **Piacz-utca 34. sz. alatt, a m. kir. főposta mellett** nyitottam. **Bátorkodom megjegyezni, hogy nálam tényleg csakis művészi kiviteű képek fognak előállítani.**

nagyobb szabásu fényképészeti műtermet
Tisztelettel **Harth Gusztáv**, fényképész.

Az orientalista tudós klasszikus héber nyelven, szabadon előadva, esetezte Jaffa és Jeruzsálem zsidó lakosságának viszonyait a Chacham bácsi főrabbi választását, az otllakó zsidóságnak szociális viszonyait.

Előadásának bevezetéseként kifejtette a héber nyelv szépségét, kánoni viszonyait a liturgiához. „Valamint a lovagias, a hazájáért élő-haló magyar nemzet ragaszkodik szive minden ideg-szálával ékes, zengzetes honi nyelvéhez, akként csügg a jeruzsálemi hitű zsidó a biblia nyelvén.” Beszölt még hévvel, tüzzel a keleti tudós a spanyol zsidókról, azok középkori szenvedéseiről és a magyar nemzet eltetésével fejezte be szép előadását. Az előadást ott nyomban a legnagyobb szabatossággal tolmácsolta Burger D. József hitközségi titkár. Előadás után Reichmann Armin hitközségi elnök meleg szavakban fejezte ki úgy a felolvasónak, mint a tolmácsoló titkárnak a jelenvolt hallgató közönség köszönetét.

* **A békéltető bizottság ülése.** Tegnap délután 4 órakor békéltető bizottsági ülés volt az ipartestület helyiségében Bereczky Lajos rendőrfogalmazó iparhatósági megbízott elnöke alatt, melyen több békítési ügyet tárgyaltak le. Az egyik ügynek izgalmas folytatása is volt a hivatalos helyiségen kívül, a miből bizonyára rendőri eset fejlődik.

* **Székely-Bazár.** A debreceni Székely-Társaság által kiküldött karácsonyi Székely-Bazárt rendező-bizottság Székely Ferenc felügyelő, rendező-bizottsági elnök vezetése alatt a Jogász- és Tisztviselői-Kör helyiségében a tegnapi d. e. értekezletet tartott. Az értekezlet tudomásul vette az elnök azon jelentéseit, melyet a Székely-Bazár sikere érdekében eddig tett. Nevezetesen: a rendező-bizottság kérelmet intézett a helybeli kereskedő társulathoz az iránt, hogy a kereskedelmi akadémia disztermét és az ottanlevő mellék helyiségeket a Bazár helyiségéül engedje át. Kérelmet intézett továbbá a vasutak igazgatóságához, a Bazár tárgyainak kedvezményes áron leendő szállítása iránt. A rendező-bizottság átvizsgálta az eddig is igen szép számban jelentkezett házi és kisiparosok bejelentési ivateit, melyekből máris következtethetünk arra, hogy a Székely-Bazár fényesen fog sikerülni. A marosvásárhelyi Iparkamáránál jelentkezett résztvevők tárgyait az iparkamara, a Háromszék- és Udvarhelymegyékből résztvevők tárgyait azon megyék főispánjai fogják bejelenteni és elküldeni. A székely földi házi ipari termékek csak nem minden neme képviselve lesz, melyek reméljük, hogy a maguk eredetisége s tiszta magyaros voltak folytán megfogják nyerni Debrecen társadalmának pártfogását. A felügyeletet, a rendező-bizottság által felkért és ezután felkérendő s társadalmunk vezető férfiai fogják gyakorolni, a tárgyak eladását társadalmunk előkelő urnői és leányai fogják eszközölni, kiknek felkérésére külön bizottság alakult. A nagyközönség tájékoztatása érdekében a rendező-bizottság, rövid kivonatban közzé fogja tenni a Bazáron résztvevők neveit és bejelentési ivateit is. A Székely-Bazár folyó évi december hó 20-án fog megnyitni.

* **Lóosztályozás Debrecenben.** A debreceni lótartó gazdákat közlő érdeklő az a rendelet, melyet Fejérváry báró honvédelminiszter tegnap küldött meg Debrecennek s a melyben a jövő 1903 évben is megtartatni kívánja a lóosztályozást,

közismert katonai szempontokból. A lóosztályozást, mely március utolsó napján fog megtartatni, megelőzi a szekerek és lovak összeírása.

* **A drámai anya és — a gólya.** Nem méltóztassanak csintalan történetre gondolni, e címet olvasva. Nem arról a képzeletbeli gólya madárról van itt szó, mely piros csőrében *bébékét* hoz, jobbra olyanoknak, a kik nem is várják, de igen gyakorta megfélekedezik azokról, a kiknél a gyerek Isten áldás lenne. Valóságos kigyóval-békával táplálkozó gólyamadárról van itt szó, a melyent városunkban is több háznál tartanak, különösen a gyermek-világ szórakoztatására. Ezek után pedig kiirhatjuk a drámai anya nevét is, aki még ártatlanabban került bele ebbe a történetbe, amit Pilátus annak idején a krédó-ba. *Ebergényiné-ről*, színtársulatunk komoly törekvésű, jeles művésznőjéről van ugyanis szó, aki a napokban egy gólyát vett. Megvételre kínálták neki a madarat, a házhoz szállítva s *Ebergényiné* megvette. És ebben még semmi figyelemre méltó nincsen; miután ugyanezt mások is megtették, akik szeretik a gólyát s a kiknek véletlenül ilyen ritka madarat kínálnak megvételre. Még csak passzus sem kell hozzá, az adás-vevés tehát könnyen megy. Csakhogy ebben a gólyában egyik helybeli polgártársunk felesége, — véletlenül abban a házban járva, ahol *Ebergényiné* lakik, rá ösmert arra a gólyára, a melyet tőle pár nappal ezelőtt ellopaiak. Se szólt se beszélt, hanem rohant egyenesen a rendőrségre Mile Pál r. fogalmazóhoz, előadva a gólyaügyet, szigorúan ragaszkodva *Ebergényiné* beidéztetéséhez. A rendőrség pedig nem ismerve személy válogatást, megidőzte *Ebergényinét*, akinek a kézbesítő, — lakásán nem találván, — a színháznál tegnapelőtt este kézbesítette a bűnügyileg zöld cédulát. *Ebergényiné* szörnyeu megijedt s még az este szaladt *Kardos* Samu drhoz jogtanácsért, kijelentve, hogy ha reggelre el nem intézi az ügyet, úgy hal meg, mint Fedóra. De hát *Kardos* Samu csak úgy éjjel 12 óra felé volt található, éppen akkor jöve haza utjából. Éjjel 12 óra után vitték tehát haza a gólyát régi gazdájához, aki természetesen vissza vonta a panaszát *Ebergényiné* ellen. *Ebergényiné* pedig megfogadta, hogy a jövőben még rántani való esikét se vesz passzus nélkül.

* **Arlejtés a szegények ruhájának elkészítésére.** Debrecen város tanácsa arlejtést hirdetett a szegényház téli ruhájának elkészítésére. Tegnap lett volna az arlejtés, de miután zárórákor igen előnyös utóajánlat érkezett a ruha kiállítására és szállítására, a tanács újabb arlejtést tűzött ki Oláh Károly tanácsos javaslatára, melyek e hónap 19-én délután 5 óráig adandók be. A beérkezett ajánlatok felett e hónap 20-án délelőtt 10 órakor döntenek. Figyelmeztetjük a pályázókat, hogy ez alkalommal utóajánlatok már nem fognak figyelembe vétetni.

* **Három százás.** Amolyan régi 100 forintosak voltak, a melyek bizony ritkán fordulnak manapság már meg a *kis labdik* zsebében. *Kozma* Péter vidéki gazda azonban boldog birtokosa volt 3 darab ilyen régi, de jó 100 forintosnak. A tarisznyájában volt a pénz eldugva mindenféle elemőzsia s más hasznos szerszámok alatt. Mile Imre többször büntetett esavargó ugyan nem tudott a pénzről semmit, de a tarisznya megnyerte a tetszését s a Degenfeld-téren lekaszt-

totta a szekérről, amíg a gazda egyik ottani boltban járt. A rendőrségnek nyomban jelentést téve a dologról, megindították a nyomozást s a tarisznya megkerült a százassal együtt, miután Mile Imrének fogalma sem volt arról, hogy a tarisznyában annyi pénz van.

* **A mátai órs.** A Mátán felállított hortobágyi esendőrőrs a mai napon megkezdte hivatalos működését.

* **A harmadik pénzesináló is megkerült.** A közelmúltban emlékeztünk meg a esendőrőrsnek egy jó fogásáról, melylyel egy pénzesináló banda üzemeit leplezte le, s egyszersmind elesipte a jeles társaság két tagját. A harmadik, ki tulajdonképpen mestere volt az egész bandának, *Szuhánszky* Lajos megugrott. Kutattak utána s megtalálták Nagyváradon. A esendőrőrs táviratban kérte letartóztatását, s mire ezek a sorok megjelennek, *Szuhánszky* ur talán már fényes kísérettel utazik Debrecen felé.

* **A nyaralókban akart hálni.** A nagyerdőn a sűrűn előforduló betörések miatt újabb időben állandóan rendőri őrzés járhat. A tegnapi késő éjjeli órákban is vizsgálták a nyaralókat és azok környékét, *Ronesik* Lajos főszámvevő nyaralójában legnagyobb meglepetésre egy embert talált a rendőrorjárat, ki a földön aludt. Felköltötték és behozták a bűnügyi osztályra, hol a tisztességesen öltözött fiatalember *Hankis* Jenő nevet mondott be. Egyebekben azt vallotta, hogy állás nélküli napdíjas és alkalmazást jött keresni Nagyszomb atról Debrecenbe. További intézkedésig a rendőrségen tartották.

* **A sétaterti betöréses tolvajlás alkalmával a következő jegyzéket küldötték be hozzánk: Egy szürke felöltő (Szedlák szabó vignettájával) Két törülköző, K. A. pirosbetűvel. 15—16 szobaajtókules, rézplakkal S. K. betűk és felirásokkal. Könyvek, naptárak, füzetek, Két nikkel tejes dézsa, két porcellán cukortartó, két csikkal; 16 china ezüst kávékanál. Egy gyertyatartó (két) egy kékesikós női fürdőkosztum; egy piros pettyes gyermekmosó ruha, matrózgallérral; egy sárga satin blúz; egy kékcsikkos ingblúz és egy vörös mustrás kávé abrosz. A kisvasuti állomás külön-szobájából egy telefon-kagyló. A kik ezen tárgyakról tudnak valamit, jelentsek a rendőrkapitányság bűnügyi osztályánál. (Sz. Anna u. 12 sz.)**

* **Megszökött urasági inasok.** *Röck* Pálné jajola-zsola fölbirtokosnő tegnap este sürgönyözött a debreceni rendőrségre, hogy két inasa ellopott tőle 200 koronát és nagyobb mennyiségű ékszert s megszöktek. Érdekes, hogy a táviratban személyleírás is közöl, a tettesek neveit azonban a nagy izgatottság miatt elfelejtette *Röck* Pálné a táviratban megírni.

* **Az anyaság mintaképe.** Nápoly mellett Nocera városkában él *Granatta* Maddelena asszony, a ki arról nevezetes, hogy 19 évi házassága alatt 62 gyermeket és pedig 59 fiut és 3 leányt szült. Első pillanatra mindenki azt fogja kérdeni, hogy történhetett ez? Hát úgy, hogy *Granatta* asszony egyszerre három, négy, sőt több gyermeket is hozott a világra. Házasságának első 9 évében 11-szer szült, mindanyiszor hármas ikreket, ez 33. Ezután háromszor egymásután négy-négy fiut, vagyis tizenkét gyermeket szült; 33 + 12 = 45. Az erre következő évben egyszerre 5 fiúnak és egy leánynak adott életet. 45 + 6 = 51. Ezután hol egyenként, hol ikrekben még

hizenegy gyermeket szült: $51 + 11 = 62$. Granatta Maddelena asszony ezután úgy vélte, hogy eleget tett kötelességének, annál is inkább, mert egészsége is erősen megrendült. Most 57 éves és mint-hogy már nem igen tud dolgozni, Nocera jakosai 3000 aláírással kérvényt intéztek a kormányhoz, melyben Granatta asszony részére, tekintettel arra, hogy 62 lélekkel szaporította Olaszország népességét, 1800 líra évi járadékot kérnek. A kormány bizonyára kedvezőleg fogja elintézni a kérvényt.

Idegenforgalmunk érdekében. A fővárosban előkelő körök erkölcsi támogatása mellett alakult idegen forgalmi és utazási irodája az idegenforgalom emelése érdekében e hónap 16-án a fővárosban értekezletet fog tartani, amelyre meghívta az összes fürdő- és üdülőhelyek igazgatóságait s az olyan városok vezetőségét, a melyek történelmi nevezetességű helyekkel, érdekes látnivalókkal bírnak. Így meghívta Debrecen város közönségét is, tekintettel a Hortobágyra s egyéb látnivalóinkra. Debrecen város tanácsa az értekezletre Király Gyula gazdasági tanácsost küldte ki, a ki az értekezleten Debrecen város idegen forgalma érdekében fontos javaslatokat fog tenni. Az értekezleten — mint értesülünk — tájékoztatót fognak kiadni Magyarország nevezetesebb fürdőiről és nevezetességeiről, azoknak részletes ismertetésével s ebben nagy rész fog jutni Debrecen város érdekességeinek is.

* **Dohány tolvaj.** Bernáth György debreceni tanyai lakosnak kiásták pajtájának falát s elloptak tőle 70 kilogramm dohányt, mintegy 32 korona értékben. A csendőrség a nyomozás során Tóth László tanyai lakost fogta gyanuba, ki azonban tettét határozottan tagadta, bár egy ember ellene vallott. Az esetet feljelentették az ügyészségnek.

* **Betörési kísérlet a főtéren.** Tegnap éjjel a főtéren ismeretlen tettesek beakartak törni Varjass Gyula kosárfonó főtéri üzletébe, a hol egyszersmind egyik helybéli temetkezési intézet pénztára is van. Csakhogy a rendőri őrzés zajára a betörők abbahagyva munkájukat, megugrottak, anélkül, hogy tervüket végrehajthatták volna.

Rendőri őrzések az erdőn. Hogy beállott az őszi, kezdenek jelentkezni az éjszakák történeteiben azok a gazemberek, a kik tavaly olyan nagy rettegésben tartották Debrecen város közbiztonsági állapotait. Az elmúlt éjszakák egyikén már feltörték egyik helybéli kereskedő üzletét s feltörték a nagyerdei villák egyikét is, ahonnan különböző ingóságokat elvittek. Végh Gyula rendőrfőkapitány épen ezért tegnap elrendelte, hogy a nagyerdei nyárilakok előtt az ugynevezett Simonyi-uton az őrségeket megerősítsék s állandó őrzés alatt tartanak este 7 órától, reggel hét óráig.

* **Lókötők Mikepércsen.** Ebben az évben már a negyedik lókötést jelentik Mikepércsről. A sűrűn ismétlődő lólopások miatt a lótartó gazdák valósággal félnek jószágukat a legelőre kihajtani. Tegnap Kiss Imre gazdálkodótól loptak el egy lovat. Az ügyben nyomoz a csendőrség, a tolvaj még nem került meg, de erős a gyanu, hogy kóbor cigányok követték el ugyaz előbbi, mint a most bejelentett lókötést.

* **Hangverseny és tánc.** A Szent László dalegylet november 15-én szombaton este a Margit Fürdő dísztermében Kovács

Károly egyleti karnagy vezetése alatt, saját pénztára javára táncal egybekötött dalestélyt rendez. A dalestély kezdete este 8 órakor. Belépti-jegyek ára: Szelemély-jegy 1 kor. 20 fill. Család-jegy ára (mely 3 egyén belépésére jogosít) 3 kor. Jegyek este a pénztárnál válthatók. Egyleti alapító s pártoló tagok tagsági jegyeiknek felmutatása mellett, a pénztárnál (2 személyre érvényes) belépti-jegyet nyernek. Jegynélkül a terembe lépni tilos. A folyó évi tagsági jegyek a pénztárnál kiválthatók. A dalestélyen Kiss Gyula kedvelt zenekara játszik. Az est műsora: 1. Nyitány, a zenekar által. 2. Őszi idő. Fehérvártól, éneklő: a dalegylet. 3. Felolvasás. Hogyan fogtam én törököt. Nagy Vilmos kegyes rend. főgimnáziumi tanár tartja. 4. Jaj, be hangos a becsali. Fövenyessi átiratából éneklő: a dalegylet. 5. Bucsú. Beleznay Antaltól, éneklő: a dalegylet. 6. Komoly szavaltat. Előadja: Tóth Ferenc. 7. Vékony haja van a piros almának. Huber Károlytól, éneklő: a dalegylet. 8. Rákóczy-induló. Hubertól. Zenekar kíséretével előadja: a dalegylet. A műsor után tánc következik.

x **A szerencse olyan mint a lidérc.** Az emberek gyarlósága abban tünik ki, hogy szerencséjüket egész életükön át ott keresik — a hol nem találják. A szerencse olyan, mint a lidérc, maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni. A meddig a fénye világít, addig kell kaparni utána.

A legutóbbi sorsjátékban a legnagyobb nyeresemény, a 600,000 koronás jutalom, a Wolf Hugó bankháza által eladott 8. beosztású sorsjegyre esett és így ezen legszerencsésebb főarúsító egyszerre nyolc szegény embert tehetett boldoggá. A hova szerencse egyszer betette a lábát, ott jó ideig meg is szokott maradni. Kísérleje meg tehát mindenki szerencséjét és rendeljen osztalesorsjegyeket Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány-utca 10. Az új terv szerinti, 5000 nyereseménnyel szaporított XI. sorsjáték első osztályának húzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg.

A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3., egy nyolcad 1 K. 50 fillér.

x **Hires Orosházi Kenyérütöde.** Gémes Ferenc és társa, kik nagy hírnévre tettek szert orosházi kenyérükkel, s a kik az 1899. évi élelmezési kiállításán a legnagyobb díjat, a nagy arany érmet, a pálmát nyerték el, Debrecenben is óriási tért hódítottak kitűnő sütésű orosházi kenyérükkel. A kenyeret most is kizárólag orosházi asszonyok készítik és minden órában friss kenyeret kaphat a közönség, sőt kívánatra a megrendelőnek lakására szállítják a kenyeret. E kitűnő kenyér nem drágább a napi kenyérnél. Főelárúsító hely Simonffy-utca 2. szám alatt városi bérházban, szembe a husáru csarnokkal.

x **Meglepő szép ruhaszövet, selyem bársony és mosóvelez ujdonságok** kaphatók: **Boros testvérek** női divat áruházában. Debrecen, Kossuth utca 6. sz. alatt.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Nov. 11. kedd *Bánk bán*, szomorujáték.
Nov. 12. Szerda. *Zaza*, színmű.
Nov. 13. Csütörtök: *A denevér*, daljáték.
Nov. 14. Péntek: *Fromont és Risler*, színmű.
Nov. 15. Szombat: *Nis* énekes bohózat.
Nov. 16. Vasárnap d. u. *Flórka szerelme* népisznmű, est: (előszőr): *Több mint királynő* színmű.

— **(November 11-én Bánk bán.)** November 11-edike a magyar színműköltészet nagy ünnepnapja. Ezen a napon született *Katona József, Bánk bán* költője. Nem szeretjük az alkalmi díszelőadásokat. De ez az egy nap kivétel. November 11-edikén kell, hogy minden magyar színpadot megtisztítsanak, föl-emeljenek és Bánk bán szent csarnokává avassanak. A debreceni színház igazgatójának helyes művészi érzékére, jó izlésére s a színházi eszményekhez való szeretetére vall, hogy ezen a napon ő is oltártűzet gyújt és saruját megoldva közeledik hű áldozásával az égő csipkebokorhoz. Örömrünk annál bensőbb és igazabb, mert a debreceni színház ezuttal csaknem egyedül áll a vidéken ezzel a köteles, tisztességes hódolatával. Budapest a Nemzeti Színház borul le ma este *Katona József* nagysága előtt; a vidéken pedig csak *Aradon, Kolozsvárt és Debrecenben* kerül színpadra *Bánk bán*. Jellemző, hogy éppen abban a három városban, melynek színművészeti multjából a legnemesebb hagyományok ragyognak felénk. Ime itt a többi nagyobb városok mai műsora. *Temesvár* (Krecsányi): *New-york szépe, Győr* (Balla): *Romeó és Julia, Pécs* (Nádas): *Fifin, Kassa* (Komjáthy): *A föld, Szabadka* (Pesti Iház): *A föld, Szeged* (Janovics): *A postás fiu, Nagyvárad* (Somogyi): *A svihákok, Pozsony* (Szendrey): *Az operából, Miskolc* (Szalkai): *A dada és Nagy-Becskerek* (Deák): *A denevér*.

Makó Lajosra tisztesség és dicsőség, hogy Debrecen multjához és hagyományaihoz ragaszkodik e napon. A közönség bizonyára hálásan fogadja a kegyelet e megnyilatkozását és hisszük, hogy ma este a város művelt értelmisége zsu-folásig megtölti a színházat s áhitattal emelkedik *Katona* alkotásának fenséges magasságába, csodálni a költészet örök-kevaló hatalmát.

TAVIRATOK.

A katonai javaslatok.

Budapest, nov. 10. (Saját tudósítónk távirata.) Báró *Fejérváry* ma kijelentette egy ellenzéki képviselőnek, hogy a katonai javaslatokat a kormány *föltétlenül törvényezőre akarja emeltetni*. Nem volna, ugymond, egy nyugodt éjszaka, ha tudnám, hogy a külfölddel szemben oly visszamaradtak leszünk jövőre is, mint most vagyunk. Ha a közvélemény a számadatokat ismerné, szemrehányást tenne, miért vártunk a létszám emeléssel mostanáig.

Nessi Pál ügye

Budapest, nov. 10. (Saját tudósítónk távirata.) Hiteles forrás szerint báró *Fejérváry* honvédkormányzó, mihelyt megkapja *Apponyi* Albert házelnök megkeresését, saját hatáskörében mint felelős elrendeli, hogy a katonai becsület-bíróság addig függessze fel eljárását, míg a képviselőház *Nessi Pál* ügye felett nem határoz.

Szociálisták a katonai javaslatok ellen.

Budapest, nov. 10. (Saját tudósítónk távirata.) A budapesti szociáldemokrata

párt elhatározta, hogy ha a kormány a katonai javaslatokat nem vonja vissza, tizezer szociálista tüntetésre készül.

A reischráth elnapolása.

Bécs, nov. 10. (Saját tudósítónk távirata.) A reischráthot a legközelebbi napokban december elejéig elnapolják.

Amerika a magyarországi tótok ellen.

Budapest, nov. 10. (Saját tudósítónk távirata.) Az amerikai bevándorlási bizottság elhatározta, hogy a magyarországi tótok bevándorlása ellen szigorú rendszabályokat léptet életbe.

Mascagnit letartóztatták.

New-York, november 10. Mascagnit tegnap este Bostonban impresszáriójának ellene indított keresete alapján szerződésszegés miatt letartóztatták és csak 10,000 dollárnyi óvadék lefizetése ellenében bocsátották szabadon. A bíróság holnap fogja tárgyalni az ügyet.

Eulenbürg felmentése.

Bécs, november 10. (Saját tudósítónk távirata.) A K. K. Correspondenz-Bureau értesülése szerint herceg Eulenbürg-Hetefeld eddigi német nagykövetét áltásától felmentették és helyébe gróf Wedel Károly kvirináli német nagykövetet nevezték ki a bécsi udvarhoz.

Pobjedonoszcev nyugalomba megy.

Köln, nov. 10. A Kölnische Zeitung jelenti Pétervárról: Biztos forrásból jelentik, hogy Pobjedonoszcev magas korára és arra való tekintettel, hogy utolsó éveit nyugalomban akarja eltölteni, állásától való felmentését kérte. A cár teljesítette kívánságát. Utódjául Seremetjev Szergej grófot, a birodalmi tanács tagját emlegetik. A nevezett lap azt jelenti továbbá, hogy a cári pár állapotáról terjesztett kedvezőtlen hírek valótlanok. A cár és a cárné kitűnő egészségben van.

Az új cernovici püspök.

Bécs, nov. 10. (Saját tudósítónktól.) A cernovici új gör. kel. püspök ma délután az általános kihallgatások előtt tette le az esküt a király kezébe.

Egy rablógyilkos katona szökése.

Budapest, november 10. (Saját tudósítónk távirata.) A pétervárad-i katonai fogházból tegnap Koczián Adalbert fogoly, a ki rablógyilkosságért életfogytiglan fegyházra volt ítélve, megszökött. Kocziák valahogyan polgári ruhára tett szert és úgy szökött meg a fegyházból. A katonai hatóság most országosan közözi.

Gabonatözsde.

Budapest, november 10. (Saját tudósítónk távirata.) (Déli zárlat.) Buzakinálát jó, vételkedy mérsékelt. Nyugodtabb irányzat mellett 42,000 méter mázsa került forgalomba gyöngén tartott áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: szép.

Buza októberre	0.00—00.
„ áprilisra	7.48—49.
Gabona áprilisra	0.00—00.
„ októberre	6.51—52.
Zab	6.34—35.
Tengeri májusra	5.70—71.
Repece	11.75—85.

Nyílt-tér.*)

Nyilatkozat.

Alulírott: Kincses László hittanhallgató Barabás Andor és Dóci Jenő urak felhívására elismerem, hogy ifju Rác Lajos joghallgató urról, az ifjusági pártküzdelmekkel kapcsolatosan teljesen alap nélküli gyanúsítást terjesztettem. Mint-hogy tökéletesen meggyőződtem, hiszem és tudom, hogy az egészben alaptalan és ha fenntartanám, csuf rágalmazást követnék el, az általa méltán követelt teljes elégtételt kézzel megadom és tőle megbízottai előtt bocsánatot kérek.

Debrecen, 1902. nov. 10-én.

Kincses László.

Előttünk: Felünkre nézve az ügyet befejezettnek nyilvánítjuk.

Barabás Andor, Dóci Jenő,

mint Rác Lajos urnak megbízottai.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Írta: *Rudnyánszky Gyula.*

Folytatás 10.

— De beszélje el, Marci lelkem, beszélje: hogy esett mint esett?

— Hát ugy, kérem alásan, hogy magam se tudom. En ugyan ott voltam a megye házában, a nagykabáttal vártam a nagyságos urat a kapualjában. Láttam az urakat föl és lejárni, a mint jöttek szavazni az Ivankay urfira meg arra a másik urra, a Szalacsi Zoltán urra. Aztán mikor a mi nagyságos urunk győzött, mert ő akarta legjobban, hogy a Szalacsi urat megválasszák, hát fölállott, aszondják, az urak közt, megköszönni a szives jóakarátjukat. Egyszer csak megakadt a torkán a szó, a levegőben kezdett hadonászni a két kezével, aztán egyet hörgött és leesett a pallóra, mint a lisztes-zsák. Így mondták, kérem alásan. Aztán magam is fölzaladtam. Hát bizony akkor már hozták a hajduk lefelé a szegény nagyságos urat. Egyenest a főorvos ur szállására vitték, a ki híres doktor. A tekintetes ur küldött haza, kérem alásan, hogy elmondjam itthon a dolgot. Nem lesz már a mai ebédből semmi.

— Aztán meghal? Mit gondol, bizonyosan meghal? faggatta Pándyné a siránkozó inast.

— Már azt nem lehessen tudni. Nagyon odáig van, szegény. Béna lett mind a két lába, meg a nyelve is. Lehet, hogy nem éri meg a holnapot.

Nem éri meg a holnapot! És Gyuri bizonyosan mellette marad. Tehát teljes bizonytalanságban kell várakoznia Pándynének. Ez kóválygott a fejében szakadatlanul. Délután aztán befogatott az Adorján hintájába és behajtatott a szék-városba.

— Lányok, háljatok ma a kastélyban Tilda nénivel együtt. En nem jövök éjszakára haza. Majd a kulcsárné felbontja számotokra a vendégágyakat. Kulcsárné szolgálja ki a kisasszonyokat!

Ugy rendelkezett, mintha már az övé lenne az Adorján kastélya.

Az öreg kulcsárné pedig se látott,

(* E rovatban közlötökért nem vállal felelőséget a szerk.

se hallott, csak zokogott és a kezét tördelte.

— Tudtam én, tudtam, hogy fel fogja izgatni a dolog! istenem, istenem!

Senki sem értette, mit dünyög mit kesereg magában az öreg. Pándyné haragosan szólt rá mégegyszer:

— Kulcsárné, nem hallotta, mit parancsoltam?

— Igenis hallottam, kezét csókolom, meg is teszem. Szegény nagyságos uram! En áldott jó uram!

És sirdogált tovább, köténye csücskével törülgetve bágyadt öreg szeméit.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma kedden, november 11-én

Bánk bán.

Szomorujáték 5 felvonásban.

S z e m é l y e k :

II. Endre, magyar király	Mezey Andor.
Gertrud, királyné	Jeszenskyné Irén.
Ottó, Gertrud testvér öcsese	Pataki Béla.
Bánk bán, Magyarország nagy ura	Klenovics György.
Melinda, felesége	Menszáros Margit.
Miklós bán) Melindabátyjai	Nagy Dezső.
Simon bán)	Galló Gyula.
Petur bán	Farkas Béla.
Bendeleiben Izidora	Hahnel Aranka.
Biberach, kalandor lovag	Palágyi Lajos.
Tiborecz, paraszt	Sebestyén Géza.

Holnap, szerdán nov. 12-én

Z a z a.

Sziamü.

Dr. Lengyel F.-féle Nyírfa-balzsam

Már maga az a nedv, mely a nyírfatörzséből, ha abba füst esz-közlünk, kifolyik emberemlékezet óta mint a legkitűnőbb szépitő-szer ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírása szerint kémiai uton balzsamává készítjük, akkor

lesz csak kitűnő hatása. — Ha az arcot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük, a bőrről már másnap reggel majdnem ész-revehetetlen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balzsam őlsimitja az arcon képződő ráncokat és himl helyeket és annak fiatalos arcszint ad; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdeséget kölcsönöz, a legrovidebb idő alatt eltávolítja a szeplőket, bőrfoltokat, anyajegyeket, az orr vörösségét, bőr-atkákat és mindenféle bőrtisztátalanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.

Dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan

a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különlegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban. Főraktár Budapest: TÜRÖK JÓZSEF gyógyszerertárban, Király-utca 22 szám.

Rosenthal malomban megnyílt az
OLAJMALOM.

Készíti tökmagból, napraforgó
repcze és kenderből a
legjobb olajat.

Az őrlő malomban sima, szitált
és pítle őrlést, tengeri és árpa da-
rálást a legjutányosabb árban gyor-
san elkészítve.

Olajmagvakat a legnagyobb napi áron
vásárlók. Tisztelettel

Rosenthal Dániel.

sé **halhólyag** elismert legbiztosabb óv-
szer, eredeti párisi csomagolásban.
Orvosi tekintélyek ajánlata szerint
teljesen biztos és ártalmatlan, tu-
czatja 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona.
Capot americans (rövid): 4, 6, 8, 10.
Diana-öv (havi kötszer) 8—11 korona.
Dusan felszerelt raktár: irrigátorok,
fecskendők, suspensoriumokban stb.
Pessarium oelisivum. Mezinga tanár
szerint csak orvosi rendeletre ada-
tik ki.

Uj! Aut vaginal spray! **Uj!**
a legbiztosabb és legkényel-
mesebb női különlegesség ára kor. 15.
Képes árjegyzéket, zárt borítékban, titok-
tartás mellett.

Keleti J. orvos-élelészeti mű- és kötszer-
gyár. Alapítva 1878.
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.

Kert berendezések, tervekészítés saját
bokraimmal.

Alkalmi vétel!

Van szerencsém a virág-
kedvelő közönség szives tudomá-
sására hozni, hogy az őszi idény
bekövetkeztével szobai berende-
zésre szolgáló

élő disz-növényeimet

tulhalmazott raktárom miatt a leg-
olcsóbb árban bocsátom áruba,
mely alkalom megragadását me-
legen ajánlom a nagyérdemű kö-
zönség figyelmébe. Megjegyzem,
hogy **növényeim debreczeni vízzel**
vannak nevelve s így tartóság te-
kintetében minden máshonnan
hozottat felülmúlnak.

A vásár alkalmával növé-
nyeimet a **városház előtti téren**
fogom árultatni.

Kifogástalan minőségű

jácint és tulipán-hagymáim
megérkeztek.

Kertészeti telepem megtekintését
kérem!

Kiváló tisztelettel
PACZELT JÁNOS
mag- és virágkereskedő.

Finom izlés! — Pontos kiszolgálás!

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGA

CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT

A MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTEK ÁLTALAMIRE

DÖNTŐ BIZONYÍTÉK

AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY
MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.
KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK RÉSZÉRE
A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:

ESETLEG **EGY MILLIÓ KORONA**

RESZL: **600.000 KORONA**

400.000 " "

200.000 " "

100.000 " "

90.000-80.000-70.000-STB-STB.

A X. sorsjáték I. osztályu húzása már **NOVEMBER**
20. és 21-én történik, s ehhez ismert szerencsés-
sáim ajánlja míg a készlet tart.

1/8 EREDETI SORSJEGY 1.50

1/4 " " 3.-

1/2 " " 6.-

3/4 " " 12.-

BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST,

VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.

MEGRENDELÉSHEZ LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS!

MINDEN MEGBIZÁSHOZ POSTAI BEFIZETŐLAPOT

MELLEKELNÜNK, MIALTAL T. VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÜK VÁLMAGY

BEFIZETÉSEIKET, PORTOMENTESEN TELJESÍTHETIK.

A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereményeket

bármely vidéki bank kifizeti, mégis a titoktartás céljából

ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni.

BOLTHELYISÉG

az

„Ipar Bank udvar“ épületében
elköltözés miatt azonnal

KIADÓ.

Bővebb felvilágosítást nyújt a

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.